

in svetinskih goščah. Ta človek, ki je komaj odsedel večletno ječo, ni samo nepoboljšljiv grešnik, ampak tudi nad vse pretkan uzmovič: cele patrolje naših orožnikov ga zasledujejo takorekoč noč in dan, a on se jim je doslej vedno še izmuznil. Krade in ulamlja ne samo v trgovine, ampak tudi samotne hiše obiskuje in sicer večinoma po dnevu, ko so vsi ljudje na polju ali v hosti pri delu. Zna se skrivati, ker je vsak čas v drugi obleki: zdaj kot kmet, potem kot delavec, spet kot ženska; pravijo, da je tudi meniško haljo že nosil. Povsod govorijo ljudje samo o njem in tudi drugi dolgoprstneži se okoriščajo s tem novim Guzajem, ker mu navežejo na grešno grbo tudi svoje grehe. Vsi upamo, da bo roka pravice konečno zasegla zvitega zločinca in muhastega postopača.

Po daljšem času najdena mrtva tihotapca. Pod Trupejevim Poldnem pri Kranjski gori so našli dne 21. majnika graničarji dva mrtva tihotapca, katere je zasul plaz in so ju pogrešali letos od 17. februarja. Gre za 29letnega brezposelnega delavca Franca Košnika, rojenega v Tržiču, in za 19letnega brezposelnega trgovskega pomočnika Jožefa Balon iz Kapel pri Brežicah. Pri obeh so našli saharin in tobak. Ljudje, ki so dobro poznali oba omenjena, trdijo, da je bila z njima tudi 22letna Frančiška Hudovernik, katero tudi pogrešajo.

16 konjem je porezal repe po okolici Kamnika neki klatež, katerega so že izsledili orožniki in izročili sodišču.

Strašen pokolj. V Zdenčacu pri Garešnici v okolici Bjelovara je zagrešil kmet Jurij Reljič radi malenkostnega prepira nezaslišan pokolj, ki je zahteval šest žrtev. Reljič se je sprl s sosedom Matijem Koščakom. Koščakova psica je požrla tri Reljičeve prašičke. Reljič je zahteval, da mora sosed psico privezati, a mu je odgovoril k redu pozvani, da mu je psica več, nego vsi Reljičevi. Ta odgovor je Reljiča toliko naljutil, da je naravnost pobesnel. Zagra-

bil je sekuro in ubil pri priči Koščaka. Po krvavem dejanju je sklenil, da ubije sebe in celo svojo družino iz strahu pred kaznijo. S sekuro je najprej napadel ženo in nato je ubil svojo s'aro mater. Lotil se je otrok, razmesaril petletnega sinčka in potem dveletna dvojčka. Zbežala; in se rešila šestletna hčerkica. Ko je podivjani opravil s svojo družino, se je obesil. Razven omenjene šestletne hčerkice, je ostala še pri življenju Reljičeva žena, katero so odpeljali ranjeno v bolnico v Bjelovar. Nepopisno grozen pokolj je bil izvršen tekom pol ure.

*

Slovenska Krajina.

Turnišče. Dne 12. maja se je vršil občni zbor »Čevljarske zadrage v Turnišču« za čeli lendavski srez. Udeležilo se je občnega zbora okrog 76 čevljarskih mojstrov. Vsekakor rekordno število. Dosedanji predsednik čevljarske zadrage g. Stefan Litrop je v lepih besedah pozdravil vse udeležence in nato podal izčrpno in temeljito poročilo o delovanju zadrage v minulem poslovnem letu. Tudi ostali odborniki so podali izčrpna poročila. Po izglasovanem absolutoriju so prešli na volitve novega odbora. Sprememb ni bilo dosti. Za predsednika zadrage je bil ponovno izvoljen g. Stefan Litrop, dosedanji dolgoletni predsednik. Sprememba je bila v tajništvu. Za tajnika je bil izvoljen s 60 glasovi proti 16 turniški poštar g. Stefan Gjorkoš. Želimo čevljarski zadrugi in njenim članom, čevljarskim mojstrom, obilo uspeha pri bodočem delovanju in v borbi za pravice malih obrtnikov, kakor so uprav čevljarski mojstri, od katerih se okrog 60% vseh čevljarskih mojstrov nahaja baš v Turnišču. — Dne 13. maja je odšlo naših devet fantov-rekrutov k vojakom, da dajo kralju, kar je njegovega. Do sedaj smo videli že dostikrat odhajati fante k vojakom, toda sedaj so zbudili posebno pozornost. V nedeljo dne 12. maja so bili pri sv. obhajilu in tako pripravljeni so odhajali v pondeljek dopoldne od doma v starodavni vojaški Varaždin, kamor spadamo pod vojni

okraj. Vsem odšlim fantom-vojakom kličemo veseli »Zbogom!« in na veselo svidenje! La držite se, fantje, da boste prvi med prvimi! — Naša občina je doživela dne 13. maja ponoči nekaj izrednega. Že dolgo je bil mir, toda sedaj se je tudi po dolini začelo. Obiskali so nas namreč tatovi in so se polastili tujega blaga. Obiskali so precej hiš in potem odšli z bogatim plenom zopet v svoja neznana bivališča. Pri eni hiši so odnesli vso kuhinjsko posodo, čeber zabele, pri drugi zopet zabelo, pri tretji zopet, kar jim je v roke prišlo. In to jim še ni bilo zadosti. Celo pri nekem revšču so poskušali svojo srečo in celo sneli okno, toda iz neznanih razlogov so potem odšli. Mogoče je kdo šel mimo in so se potem prestrašili in zbežali. Ljudje so bili zelo začudeni, ko so drugo jutro opazili tu ali tam kakšen ostanek blaga ali celo dežnike, ki so jih pustili neznan tatovski ljudstvu v spomin ali celo v svarilo? Sicer se nam pa zdi potrebno pripomniti, da je to najbrže ista tolpa, ki je preje obiskala hrame po vinogradih in sedaj, ko je tam bilo že nevarno, se je spravila po vaseh v dolini. Upajmo, da bo oblast kmalu izsledila uzmoviče in jih izročila sodišču. — Kakor smo že na tem mestu poročali o škodi, ki jo je povzročil mrzav prve dni maja, moramo še dodati, da se usodepolne posledice šele sedaj jasno vidijo. V obmejnih občinah ob Madžarski, so pokosili skoro vso rž, ker je izgledala kakor ob žetvi; klasje je bilo namreč suho in rumeno. Vinogradi trpe okrog 40% škode, sadno drevje pa menda sploh ne bo nič imelo. Orehi so popolnoma suhi kakor v jeseni; prav tako hrasti in bukova drevesa. — Zapustil nas je dne 16. maja g. Horvat Franjo, abs. tehn., in odšel v službo v Ptuj k sreskemu cestnemu odboru. Kličemo mu prijatelji in znanci, katerih število si je tekom nekaj mesecev zelo pomnožilo, da ga ohrani Bog čilega in zdravega na novem mestu ter ga prosimo, da se nas večkrat spomni. Bilo srečno, dragi prijatelj! Tvoji prijatelji.

Ali si že obnovil naročnino?

Mesto milijonarjev.

Po zadnji davčni statistiki je v mestu Kopenhagen na Danskem 280 oseb (in med temi 56 žensk), ki posedajo premoženje 1 milijon kron. Izvenuradna statistika pa zatrjuje, da je v resnici zgoraj navedeno število kopenhagenskih milijonarjev trikrat večje.

Največji in najmanjši bankovec.

V arhivu angleške Nar. banke je shranjen na celem svetu najmanjši bankovec, ki se glasi na vrednost ene pence. Po nepredvidnosti blagajnika angleške Nar. banke je zašel samo en komad teh bankovcev v promet in sicer l. 1828. Banka je kupila ta

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Tako je bilo tudi pri Katiču. Nikjer se ni zagovoril. Glodal je na njem očitek, da je pahnil v nesrečo vsled preveč požrešnega hlastanja po razmahu premoženja celo svojo družino. Seveda mu je zatrjevala vest, da je nedolžen na tolovajstvih zeta; obenem mu je tulilo v uho iz notranjosti duše, kako je on, oče postopal tolovajsko brezsrčno s svojo edinko! Kaj mu bosta za bodočnost nedolžnost in denar! Ljudje bodo pozabili koj na njegov imetek in kazali nanj s prstom z opazko: Gliha vkup štriha! Roparji in konjači se ženijo med seboj!

Takale razmišljanja z očitani so jemala staremu tek in spanje.

In on — zagorski gazda je bil vaje prostosti v pravem pomenu te blažene besede. Storil je doslej, kar je hotel, jedel ter pil, kar in kolikor mu je poželelo srce. Naenkrat so ga stiščali v kletko in mu predpisali, kedaj mora to in ono. Eden najhujših glo-

21

dalcev na njegovi žilavosti je bila samota. Ni imel nikogar, komur bi bil razložil prav od srca svoje preveliko gorje. V zaporu se je prav zavedel, kak dušni balzam bi mu bila ženka, če bi jo imel za razgovor in tolažbo.

Zetovo razbojništvo je bilo za Katiča gotova smrt. To je vedel stari po prestopu prača samotne zaporne celice. Z vidnimi znaki, da bo v zopetni prostosti kmalu po njem, je zapustil preiskovalni zapor po par mesecih.

Pripeljali so ga domov v Kraljevec. Legel je koj po vrnitvi in kmalu so ga ponesli na kraj večnega odpočitka.

Po očetovi smrti sta prodali Veronika in mati posest v Kraljevcu ter se skrili škodoželjni javnosti.

Josip Suškovič, oskrbnik ter šafer pri Pasariču, ki je ovadil toliko let prikrita tolovajstva, je bil radi sodelovanja pri umorih obsojen na dosmrtno ječo. Samo radi tega, ker je oblasti odkril zločin, so mu prizanesli z vislicami.

Smrtna obsodba z obešanjem je bila izvršena v Zagrebu na treh glavnih sokrivcih.

Na ječo po več let je bilo obsojenih precej in po

Ne drži doma denarja! Franc Čeh, veletrgovec iz Murske Sobote, je prinesel podružnici Narodne banke v Mariboru celi šop tisočakov, ki so bili obžgani od plamenov. Omenjeni je pripovedoval, da se je v okolici Murske Sobote dne 22. maja vnela bajtarju koč. Začela je goreti tudi omarica, v kateri je imel pogorelec shranjenih 150 jurjev. V zadnjem trenutku je rešil denar, od katerega je bilo 70 tisočakov že povsem uničenih, o veljavnosti 80 bodo še pa sklepali pri Narodni banki.

Na evharistični kongres v Ljubljani

bodo vozili posebni vlaki:

1. vlak: Maribor—Ljubljana. Vstopijo udeleženci na postajah: Maribor, Hoče, Orehovavas-Slívница, Rače-Fram, Pragersko, Slovenska Bistrica. Na ta vlak se pripeljejo udeleženci iz postaj: Ptuj, Hajdina, Sv. Lovrenc in Cirkovce. Voznina znaša 39 Din tja in nazaj (od Ptuja do Pragerskega je treba priti z rednim vlakom in ga plačati).

2. vlak: Konjice — Poljčane — Ljubljana. Vozi iz Konjic, stoji na vseh postajah do Poljčan, kjer stopijo vsi na 2. naš vlak v Poljčanah. Tu vstopijo tudi domačini. Ta vlak bode sprejemal tudi udeležence na postajah Sladka gora in Ponikva. Cena je 33 Din za vse postaje enako, za tja in nazaj.

3. vlak: Ljutomer—Ljubljana. Do Ljutomera se morajo udeleženci voziti z rednimi vlaki, tu vstopijo v naš 3. vlak. Ta bo sprejemal udeležence na vseh postajah Ljutomer—Ormož—Moškanjci. Cena za vse postaje enako: 47 Din za tja in nazaj.

4. vlak: Grobelno—Ljubljana. Na ta vlak vstopijo vsi, ki so se z rednim vlakom pripeljali na progi Rogatec—Grobelno, nato vsi, ki vstopijo na postajah: Grobelno, Sv. Jurij, Štore, Celje, Laško. Cena za vse postaje enako: 29 Din za tja in nazaj.

5. vlak: Velenje—Ljubljana. Na postaje Slovenjgradec—Velenje se žal ne moremo ozirati. Treba se je pripeljati do Velenja z rednim vlakom in ga posebej plačati, nato pa stopiti

v naš 5. vlak v Velenju. Ta vlak bo stal na vseh postajah: Velenje—Petrovče. Cena vozine je 33 Din za vse postaje enako, za tja in nazaj. Udeleženci s proge Prevalje—Maribor se pripeljejo v Maribor z rednim vlakom in imajo polovično vožnjo do Maribora, od tu pa se peljejo z nami v 1. vlaku.

6. vlak: Brežice—Ljubljana. Vozi iz Brežic in sprejema udeležence na vsah postajah do Zidanega mosta. Cena za vse postaje enako 29 Din.

S postaje Rimske Toplice do Trbovelj imate ugodnejšo vožnjo, ako se peljete z rednimi vlaki in zahtevate le polovično vožnjo. Posebne vlake smo organizirali le na dolžino z vsaj

100 km, ker so pač taki predpisi. Vozni red ša objavimo!

Prijavite se pri domačih župnih uradih! Tam poleg vozine vplačate še: za kongresno knjižico 4 Din, za znak 1 ali 2 Din in, če hočete, skupno prenočišče, še 3 Din.

Posebni vlaki bodo imeli dovolj prostora. Vozili se bomo kot brzovlak. Kdor se vozi s posebnim vlakom, se mora držati le tega posebnega vlaka!

Gospode župnike prosimo, da prijavijo z dopisnico, koliko je udeležencev, da lahko že v binokostnem »Slovenec« poročamo, kateri vlak gotovo vozijo.

Pogoj prave vzgoje.

Francoski škof Fenelon je bil izvrsten vzgojeslovni pisatelj in hkrati tudi vzgojitelj. Dobil je kakor častno tako težko nalogo, da vzgoji nečaka francoskega kralja Ludvika XIV., ki je bil določen za prestolonaslednika. Škof Fenelon je dobro poznal resnico, ki jo potrjuje izkustvo: »Nikdo ne zna dobro ukazovati, ako se ni prej naučil dobro ubogati.« Hotel je torej princa predvsem naučiti uboganja. To pa je šlo prav težko. Princ je bil neubogljiv kakor mlad konj. Da bi mu ne dajali potuhte tisti, ki so bili z njim v zvezi, jih je škof Fenelon prosil, naj nikdar ne kritizirajo njegovih naredb in ukorov princa, naj ne stopijo na njegovo stran, marveč naj vedno podpirajo škofa in njegove vzgojne ukrepe. Storili so to. Če se je dal princ od svoje strastnosti zapeljati k nepokorščini, niso z njim hoteli spregovoriti niti besede ne. Ta splošni molk je odprl princu oči. Spoznal je svojo temeljno napako. Vdal se je svojemu škofovskemu vzgojitelju. Postal je značaj.

Veliki škof Fenelon je ravnal po glavnem vzgojnem navodilu: K pravi vzgoji je potrebna sloga in vzajemnost vseh vzgojiteljev. To velja predvsem za družino. Vzgoja ne uspe ter ne more roditi dobrih sadov, če oče in mati nista složna med seboj ter se pri vzgoji ne podpirata. Kar zida eden, drugi ruši. Čudež bi bil, če bi v taki hiši otroci moralno prospevali in v kreposti rastle. Ako žena ruši ugled in oblast moža, mož pa oblast in ugled žene, kako more potem ostati ugled in oblast staršev napram otrokom?! Škof Fenelon kliče v svoji knjigi »Vzgoja deklet« staršem: »Ne mislite, da ostanejo vaše napake otrokom skrite!« Med najusodnejše napake pa spada nesporazum in nesloga staršev. Krivda je ali na tej ali na oni strani, dostikrat na obeh. Znani dominikanski pater Weiss piše: »Mož more napram ženi sicer imeti preveč ljubezni, nikdar pa ne preveč spoštovanja.« Isto velja tudi o ženi napram možu. Blagor družini in mladini, ako se vzgojna volja staršev kaže in deluje kot enotna, kot ena volja po načelih krščanske vzgoje!

Sv. Lenart v Slov. gor. Prosvetno društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu uprizaro v nedeljo, dne 2. junija, po večernih ob 3. popoldne »materinski dan«. Okoliščine so nanesele, da je

pretežni večini člani onih stenjevskih družin, katerim je bil Grga Pasarič kum ali boter.

Stroga pa zaslužena obsodba je zadovoljila ter pomirila ljudska razdraženost radi roparskih umorov pod krinko bogastva ter kumstva. Narod se je le hudoval, ker je pobegnil izpred vešal tolovajski glavar. Kljub skrivnostnemu zginutju Grga Pasarič ni postal ljudski junak ter ljubljenec. Ne omenja ga nobena pesem ter ljudska pripovedka. S popolnim molkom se je maščeval nad njim priprosti narod, ker je bil brezsrčen tolovaj in zavraten morilec!

IV.

Razkuževalna komisija je še sicer obstojala v spodnjih krajih, vendar le na papirju. Po žalostnih dogodkih, katere smo opisali v prejšnjem poglavju, je bil strah najvišjih komisarjev pred kmečko revolucijo močnejši nego skomine po mastnih dnevnicah.

Kar noč je vzela vodilno gospodo razkuževalcev. Pustili so po svojih sedežih škropilnice z zalogami hudičevega olja in se niso več vrnili. Zapustili so ušivci v brežiškem okraju bridke spomine, trtni uši

pa niso storili najbrž nič žalega. Uničevanje trtne uši je požrla velike vsote; uspehov ni bilo nobenih.

Po razhodu Hanslove komisije je opravila trtna uš v primeroma kratkem času to, kar so še prepustili razkuževalci. Leta 1885 so bili stari vinogradi od Brežic do št. Petra pod Sv. gorami uničeni. Samevalo je še po gričih ter holmih nekaj trt, ki so pa rodile kislino, da se Bog usmili. Mesto trte je poglala zel in praprot je prerasla one bivše vinograde, katerih niso prekopavali za posetev koruze, ovsa ali za nasad krompirja. Udarec po trtni uši je bil za nekatere vinogradnike tako hud, da se niti zmenili niso za zemljo, ki je rodila tako dolgo najboljšo vinsko kapljo.

Pogled na še pred leti tolikanj mične ter vabljive holme ter gričke je bil po opustošenju trtne uši res žalosten! Grozila je nevarnost, da bo praprot začelo spremljati v najkrajšem času vse mogoče trnje ter grmovje in bodo nastale neprodirne goščave.

Pesem o vinski kaplji ter gričkih, o konjičkih, ki skrebajo, je utihnila, veseli čirček se je umaknil bolj v severno ležeče in še rodeče vinske lege. Kruha je bilo, kruha, a prave pijače ter dobre volje ne! Z

bankovec z velikim trudom za 5 funtov. Ravno tako poseđa archiv omenjene banke največji bankovec, ki se glasi na 1 milijon funtov. Od največjega bankovca so še tri nadaljni komadi, ki so v posesti kralja Jurija V., rodbine Rotschild in Samuel Rogers.

Ščetka za snaženje zob je stara 150 let.

Izumitelj zobne ščetke je kaznjenc Adis, ki je moral v ječo rade vstaje v Londonu krog leta 1780. Ko je bil spuščen na svobodo, je ustanovil tvornico za izdelovanje zobnih ščetk, ki obstoji še danes. Do iznajdbe Adisove so si snažili zobe na ta način, da so ovili okrog kazalca desne roke plat-

bolj pozno, bo pa tem bolj pristrčno. Na sporedu je otroška trodejanica s petjem »Materin blagoslov«, otroški simboličen prizor s petjem »Naša dobra mamica«, deklamacije, govor ter pevske točke moškega, mešanega in ženskega zbora. Iskreno vabimo vse matere od blizu in daleč ter vse, ki jim je beseda »matia ljuba in sveta.

Ljutomer. Ob priliki prvega koncerta, ki ga priredi ljutomersko okrožje Pevske zveze v Ljubljani v nedeljo dne 2. junija, Vas, cenjeni pevci in drage pevke, naša priška metropola spoštljivo pozdravlja ter Vam kliče najpristrčnejši: Dobrodošli! Ljubezen do naše pesmi Vas k nam žene. To ljubezen pa moramo tembolj občudovati in ceniti, ker se ne strašite žrtve! Ko končate z dnevnim delom, greste po eno uro in še več daleč, se zbirate okrog svojega pevovodje, se vežbate in vadite, tako, da Vam ostane malo časa za nočni počitek. Ničesar nimate drugega od teh velikih žrtve, kot to zavest, da služite s tem delom svojemu narodu in domovini in da propagirate med nami za svoje pevske ideje.

Zmučeni ste od vsakdanjega dela, žuljave in od sonca so ožgane Vaše roke, Vaših čevljev se drži zemlja težkih poti, toda Vaša srca so prožna, rahločutna in navdušena ob enem, zato se prav nič ne čudimo, da ste se združili in zbrali v mogočnem zboru, da se nam kot organizirana armada predstavite. Vaši veliki ljubezni, tej brezprimerni požrtvovalnosti, temu prelepemu mislilonskemu delu na polju pevske kulture in blažitve naših src: čast in slava! Mi pa, katerim je ta prireditev namenjena, odzovimo se v mnogobrojnem številu. S tem, da bomo koncert posetili in s prispevkom, ki ga žrtvujemo v obliki vstopnine, ki je, če pomislimo, koliko truda in žrtve so prireditelji v to vložili, prav malenkosten, bomo samo pokazali, da znamo ceniti delo teh pionirjev pevske kulture med nami. Takega koncerta ne nudí vsaka prilika, zato v nedeljo dne 2. junija t. l. ob pol štirih popoldne vsi v Katoliški dom!

Velika Nedelja. Na vnebohod, dne 30. maja, bo po večernicah v Križniški dvorani lepa materinska proslava, kjer nastopijo večinoma

Živela abstinenci!

Napij se iz studenca,
živela abstinenci!

le otroci. Ta dan se bo ponovila tudi otroška igrice »Sirota Jerica«, ki je ravno za ta dan najbolj primerna. Vabljeni so vsi, a prav posebej naše matere, ker je ravno njim namenjen ta dan.

Fantovski praznik na binkoštni ponedeljek pri Sv. Tomažu nad Vojnikom. Spored: Ob pol 9 zbirališče v vojniški cerkvi. Ob 9 skupna procesija z godbo in fantovskimi prapori k Sv. Tomažu. Ob 10 slovesno sv. opravilo za fantje na prostem. Slovesnost bo vodil mil. g. stolni kanonik dr. Ivan Žagar iz Maribora. Po zaključeni slovesni proslavi skupen odhod z godbo nazaj v Vojnik. Fantje, pridite vsi iz vse dekanije in iz sosednjih župnij! Agitirajte od fanta do fanta, da pridejo vsi brez izjeme na skupni fantovski praznik!

Odprta noč in dan so groba vrata

Maribor. Umrl je v Mariboru g. Anton Simonič, oče urednika in carinskega uradnika. Ob lepi udležbi sorodnikov, prijateljev in znancev se je vršil pogreb na mestno pokopališče na Pobrežju 27. majnika popoldne. Rajnemu svetila večna luč, žalujočim ostalim naše sožalje!

Pekre pri Mariboru. Bridka smrtna kosa, katera je v minulih mesecih tekočega leta tako neizprosno kosila v limbuški fari, je pokosila tudi komaj 55 let starega, vrlega moža g. Ivana Wagner, vpokojenega zidarja na železnici in posestnika v Pekrah pri Mariboru, ki je nenadoma na otrpenju možganov dne 18. aprila t. l. zapustil ta svet ter se preselil v boljše domovino. Pokojni Ivan je bil rojen 6. marca 1880 na Bohovi v župniji Hoče ter je kot zelo spreten zidar dalje časa delal v de-

javnici državnih železnic v Mariboru. Naporno delo in pa nesrečna prirojena mu bolezen padavica sta ga prisilili, da je moral v najboljših letih zapustiti službo in iti v predčasni pokoj. Postavil si je v bližini Studencev lično hišico z majhnim gospodarskim poslopjem, kjer je ob strani svoje skrbne žene ter pridne hčerke živel. Kolikor mu je njegova nadležna bolezen dopuščala, si je s svojimi pridnimi rokami tu in tam kot spreten zidar prislužil nekaj denarja, da so on in družinica ob majhni pokojnini lažje shajali. Bil je tudi muzikalično zelo nadarjen ter je v svojih mlajših letih dolgo časa sviral pri pekerski godbi. Nepozabni rajni je bil zelo dober človek ter globokoveren kristjan. Kako ga je vse spoštovalo in rado imelo, o tem je pričal njegov veličasten pogreb na limbuško pokopališče, katerega se je udeležilo osobito veliko njegovih stanovskih tovarišev in drugih od blizu in daleč ter ogromna množica drugega ljudstva iz domače in sosednjih župnij. Počivaj v miru, nepozabni in dobri mož ter večna luč naj Ti sveti!

Limbuš pri Mariboru. V naši limbuški fari je letos v spomladni dobi smrt prav pridno kosila in ni izbirala med mladim in starim. Nenadni smrti je nepričakovano podlegla tudi gospa Elizabeta Šumenjak, soproga g. Jankota Šumenjak, upravnika banovinske trsnice in sadjarice v Pekrah pri Limbuš. Stara ne še 32 let, je nenadoma zapustila ta svet, zapustila svojega ljubljene soproga in nad vse ljubljeno edinko hčerko Jožico. Umrla je, ne da bi kdo mislil na to. Pokojna Betka je bila edina hčerka velespoštovanega, mnogoletnega žu-

neno krpico, jo omočili in drgnili z njo zobovje.

Najmanjši ptiči.

Amerikanec dr. Aleksander Wetmore je odkril na otoku Haiti pred osrednjo Ameriko ptice, ki so veliko manjše nego znani kolibri in nič večje kakor čebele. Ti najmanjši ptički so izredno bojevití in se lotijo z napadji mnogo večjih tovarišev.

Petelin s 6 m dolgim repom.

Na Japonskem in še posebno na polotoku Korea obstoja že od pamtiveka navada, da gojijo jokohama peteline z izredno dolgimi peresi v repu. V kitajskih knjigah je zabeleženo, da so poznali peteline z neverjetno

vinom je bilo pri kraju tudi z edinim pravim dohodkom v spodnjih krajih. Kmetje so obubožali v najkrajšem času. Niso imeli ne za obleko, da še za sol in tobak ne! Če je kateri prodal kak živinski rep na sejmu kje višje od Št. Petra, kjer so še ponujali po krčmah vino, se ga je pošteno nakresal v spomin, da se je mudil med bratci, ki še pijejo vince.

Kako hudo je bilo v brežiškem okraju po uničenju vinogradov, nam naj pojasni slodeči vzgled:

Prikupljiva in velika župnija Pišce pri Brežicah je bila od nekdanj na glasu kot dobra ter so bili tam mošnji gg. župniki gospodarsko trdni. Iz Pišec niti kaplani niso radi odhajali, kaj šele župniki. V dobrih časih in v dobi trsne kučice od 1878 do 1890 je župnikoval v Pišecah g. Simon Černoša. Iz Pišec se je preselil v Slovenjgradec. Ob slovesu je rekel s priznаницe:

»Če bi ostal še nekaj časa v Pišecah, bi ne odnesel niti celih hlač radi revščine!«

Ako so poprej dobrostoječi župniki obupavali ter bežali iz teh krajev, kako je šele bilo v žepu in pri srcu navadnemu kmečkemu trpinu!

Bolj brihtni vinogradniki so se spominjali, kako

so jim razlagali strokovnjaki pred nastopom ušive komisije, da je mogoča obnova po trtni uši uničenega vinograda na ameriški podlagi. Na ta način obnovljenim vinogradom uš ne more blizu.

Pretežna večina ljudi je bila pa trdnega prepričanja, da je propad vinogradov očitna kazen božja za grehe pijancev, kar je potrjeval zmiraj in zmiraj v svojih pridigah že omenjeni pišečki g. župnik Simon Černoša. Poslušalci njegovih propovedi so šli še dalje in trdili:

»Ker je opustošenje ter uničenje vinogradov kazen božja, se tudi ne bodo dali obnoviti.«

Le bore malo je bilo onih, in sicer najbolj brihtnih ter naprednih, kateri so upali, da bo prišlo do zasajanja odporne ameriške trte, ki bo rodila več in boljše vino nego stara. In ravno tem pionirjem modernega vinogradništva je manjkalo skraja preizkušenih strokovnjakov, sicer bi bilo prišlo do riganja in novih nasadov še prej.

Hočemo še omeniti, da je bil na Štajerskem najprej napaden in uničen cd trtne uši okraj Brežice. V ptujskem okraju se je pojavila ta uničevalka šele leta 1886, in sicer najprej v Goričkem vrhu, po Turškem

pana g. Alojzija Sela, posestnika in gostilničarja v Zrkoveh pri Mariboru. Rajno smo pokopali na limbuški mrtvaški njivi. Naravnost veličasten — takega Limbuš še ni videl — je bil njen pogreb. Vodil ga je njen rojak in v osnovni šoli sošolec v družbi domačega g. župnika in še dveh duhovnih sobratov ter je rajni v slovo spregovoril prisrčne besede, ob katerih se je zalesketela solza v marsikaterem očesu. Rajna gospa Betka je zapustila ljubečega soproga in drago hčerko Jožico, še živečega očeta in mater, kateri vsi s turobnim srcem žele, da bi se zopet videli nad zvezdami. Rajni duši mir in pokoj, preostalim naše sožalje!

Sv. Ana v Slov. goricah. Dan za dnevom se množijo grobovi na našem pokopališču. Tako smo dne 9. maja spremljali na zadnji poti Alojzijo Veinhandl, učenko 5. razreda iz Ščavnice. Nesrečna jetika ji je končala mlado življenje. Da je bila v šoli priljubljena, je pokazal pogreb, katerega se je udeležilo učiteljstvo z vsemi učenci, kateri so ji zapeli v slovo ter s cvetjem obsuli njen grob. Rajni Lojziki želimo srečno večnost! Staršem, bratoma in sestram pa naše sožalje! — Nepričakovano naglo je nemila smrt pobrala iz naše sredine Antona Lampl iz Ščavnice. Rajni je bil vzor pridnega, zanesljivega in zvestega delavca in si je kot tak pridobil spoštovanje ne le svoje gospodinje, pri kateri je kot viničar služil 18 let, temveč tudi pri vseh, kamor je hodil na delo. Pogreb se je vršil v nedeljo dne 12. maja ter pokazal, kako je bil rajni priljubljen. Spremljala ga je velika množica na zadnji poti. Tebi, dragi Anton, želimo, da bi se nad teboj spolnile besede našega Zveličarja: »Pridi, zvesti in modri hlapec, ker si bil v malem zvest, hočem te čez veliko postaviti; pojdi v veselje svojega Gospoda.« Njegovi ženi, sinom in hčerkam naše sožalje!

Sv. Bolfank v Slov. goricah. Tu smo pokopali minuli teden dobrega krščanskega moža in uglednega gospodarja Antona Muršeca iz Biša. Podlegel je daljši bolezni, katere kali si je nalezil že iz vojnih časov na ruski fronti. Bil je dolgoleten naročnik »Slovenskega gospodarja«, skrben gospodar, vnet za vsak napredek kmetijstva ter dober sosed v svojem domačem kraju, kjer je bil splošno priljub-

ljen. Previden s tolažili svete vere je umrl v 58. letu svoje starosti. Sv. mašo zadušnico ter ves pogreb je vodil č. g. Paluc iz Ljubnega, kojemu je bil rajni stric. Pri odprtem grobu mu je spregovoril zadnje poslovilne besede. Žaljujoči ženi naše sožalje, njegovi duši pa večni mir onkraj groba!

Griže-Zabukovca. V ponedeljek dne 20. maja smo spremljali k večnemu počitku komaj 34-letnega Antona Romih, predelavca v rudniku v Libojah. Pokojnik zapušča poleg ljubeče žene in dveh otrok v starosti 10 in 8 let, še očeta, vpokojenega rudniškega paznika. Rajni je bil ves čas svojega življenja globokoveren mož. Kot dolgoletni odbornik bratovske skladišnice je vedno in povsod stavil svoje moči v

službo svojih tovarišev rudarjev. Kako je bil priljubljen, je kazal njegov pogreb. Udeležila se ga je poleg zastopnikov vodstva podjetja velika nad 600 glav broječa množica ljudstva. Pri hiši žalosti mu je govoril ginljive besede v zadnji pozdrav rudar Brezovšek, ob odprtem grobu pa domači gospod župnik. Žena z otroci kakor tudi žaljujoči oče se vsem iskreno zahvaljujejo, prosijo pa obenem molitve za večni pokoj rajnega.

Kostrivnica pri Rogiški Slatini. V ponedeljek dne 12. t. m. smo spremlili k večnemu počitku daleč na okrog znanega sodarja po domače Kamenskega Tonča, ki je v soboto dne 11. maja, zadet od srčne kapi, nepričakovano preminul. Naj v miru počiva!

St. Peter pri Mariboru. Kakor po drugih župnijah, se je tudi pri nas ustanovil župnijski odbor KA, v katerem so zastopane vse vasi in vsi sloji. Da bi le svojo lepo nalogo odlično vršil. — Snuje se Marijin vrtec, vrtec pridnih otrok. Zadnje nedeljo majnika so že imeli slovesen sprejem. — Romanja na Trsat se je udeležilo 12 Šentpeterčanov. Samoobsebi umevno, da se v obilnem številu udeležimo tudi evharističnega kongresa v Ljubljani. — V mariborski bolnici je umrl 47letni viničar Černič Feliks iz Nebove. Naj počiva v miru!

Marenberg. V minulem tednu so se v tuk. okolišju obhajale velike slovesnosti. Na god sv. Pankracija dne 12. maja je bila pri Sv. Pankraciju na meji tolika udeležba, kot že dolgo ne; pri tej priliki se je videla potreba, naj bi Slovensko Planinsko Društvo oskrbelo večje prostore za tujce. — V sredo dne 15. t. m. je prišla iz Dravograda in Mute velika procesija k Sv. Trem kraljem. Bila sta tamkaj dva duhovnika, gg. Ivan Černoga in Fran Podgornik. — Dne 16. maja pa se je obhajala pri Sv. Janezu 200letnica, ko je bila ta cerkev pozidana in posvečena. Zgodilo se je to zelo slovesno. Prišlo je 6 gg. duhovnikov, slovesno sv. mašo je opravil marenberški g. dekan Ivan Messner, ki je tudi oskrbel cerk-

vi za njeno 200letnico nova okna in novo spovednico kot spomin, da je bil sv. Janez mučen radi spovedne molččnosti.

Loka pri Framu. Iz našega hribovitega kraja pošiljamo po redko poročila v svet. Pa še sedaj nimamo nič veselega poročati. Kriza je tudi pri nas kakor povsod. Lansko leto nam je toča pobila več kot polovico pridelkov. Prišli so pregledat škodo ter obljubil, da nam bodo davke za 50% znižali. Letos je pa prišla koruza na občino za bolj uboge ljudi. Ubogi so jo morali vnaprej plačati po 1 Din za 1 kg (seveda kdor je imel denar). Glavni dohodek nam je nekdanj dajal gozd, sedaj še bo pa tega zmanjkalo. Seveda sekamo in vozimo les, dobimo pa za njega ravno toliko, da si kupimo sol in milo, svetimo s treskami, oblečeni že hodimo, da ni za med svet. Če hočemo, da se nam na vozev šine prehitro ne obrabijo, jih med vožnjo podlagamo z lesenimi cokljami, če pa ni kolomaza kupiti, pa nekateri med vožnjo polže vtikajo v puše, da jim preveč ne cvilijo. Tako se nam godi. Pravijo, da nam bo od sedaj naprej boljše; upamo že lahko, če ne bomo mogli več s pljučami dihati, bomo pač morali z jetri fretati.

Sv. Venčesl pri Slov. Bistrici. Venčesl, ki leži le 38 m višje kakor Slov. Bistrica, je zelo zdrav kraj; letos imamo pač že 12 rojencev, a nobenega mrliča.

Sv. Urban pri Ptujju. Dne 2. junija t. l. bo odkritje in blagosloavljanje spomenika v sve-

vrhu ter sploh v Zavrču. Leta 1888 v okraju Maribor, in sicer najprej pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah. V okraju Celje leta 1889 v Roginski gorci.

V župniji Bizeljsko, in sicer v smeri proti Brežicam v Stari vasi leži tik ob cesti krepka kmetija z lepo hišo in urejenimi gospodarskimi poslopji — Balonova domačija. In ta hiša je bila zibelka za vinarstveno obnovo spodnjih krajev in sploh celotne vinorodne Štajerske. V omenjeni hiši se je rodil dne 13. februarja 1862 Ivan Balon, poznejši deželni vinarstveni komisar. V bizeljski rojstni knjigi je beležen njegov priimek z dvema l. Oče mu je bil Ivan, mati Barbara, rojena Janežič.

Ne bo odveč, če beležimo kratek životopis tega v gospodarskem oziru najzaslužnejšega moža za Slovensko Štajersko, ki žalibog še do danes nima niti spominske plošče na svoji rojstni hiši.

Ivan Balon je končal kot kmečki sin višjo realko v Ljubljani. Po končani srednji šoli se je posvetil, kar je bilo tedaj redkost, višjim kmetijskim naukom. Končal je leta 1886 z odličnim uspehom vinarstvo ter sad-

jarsko šolo v Klosterneuburgu, kjer sta tedaj delovala in poučevala svetovno priznana strokovnjaka Barbo in Rathay.

Po končanih študijah je hotel svoje nauke pokazati domačinom v praksi. Lotil se je praktičnega kmetijstva na očetovem domu in na graščini v Pišecah.

Poslušajmo, kaj so objavile o očetu ameriških trtnih nasadov na Slovenskem Štajerskem Ivanu Balonu »Naše Gorice*«, svoječasnno glasilo Vinarskega društva za Slovenijo:

»Že junija 1887 je bil pozvan Ivan Balon v državno službo kot tehnični vodja javnih del proti trsnu uši, kjer je bil do konca junija 1890. Prve državne poskusne nasade je Balon ustanovil na Wibmerjevem posestvu blizu Zavrč v Halozah.

Medtem, v marcu 1888, je položil na dunajski visoki šoli za kmetijstvo izpit učne sposobnosti za vinarstvo in sadjarstvo na kmetijskih šolah s prav dobrim uspehom.

(Dalje sledi.)

* »Naše Gorice« leta 1929.

dolgimi repi že okrog leta 1000 pr. Kr. V naravoslovnem muzeju na Dunaju je videti nagačenega petelina, kojega rep je dolg 490 centimetrov.

Dve vrsti strupenih pajkov.

V Aziji živi pajek, kateremu pravijo »črna volka«. Ugriz ali pik tega pajka pomeni tekom dveh dni sigurno smrt. Zelo strupen je komaj 1 cm dolgi pajek, ki je posebno razširjen po severnoameriški Kaliforniji in se imenuje »črna vdova«. Iz tega pajka pripravljajo Indijanci za svoje puščice najbolj nevaren strup.

Rojstva so padla na Angleškem od leta 1912 do danes za 29%.